

ΣΟΝΕΤΤΑ

Οι νέοι δε αφήσουν πλιά τις πλάκες τις λίθινες κ' δε αγαπήσουν τις πλάκες τις σάρκινες, τις καρδιές των παιδιών των, το πνεύμα που θα μας νέωσει

Οι νέοι δε είναι περήφανοι ότι έχουν τέτιο μεγάλο έργο να καταπορθώσουν. «Εί γάρ η διακονία του θανάτου εν γράμμασιν εντετυπωμένη εν λίθοις, εγενήθη εν δόξη ώστε μη δύνασθαι άκνίσαι τους ύιους

Αφτά, άξιότιμε κύριε, μονολογώντας ο φίλος μου, πήρε τέλος η συνομιλία μας. Και τώρα δε μας λέτε παρακαλώ, γιατί τάχ' άρνηθήκατε να μας δημοσιέψετε; Μήπως σά χωρικοί που είμαστε δε βλαστήσαμε τις έθιμοτυπίες, ή μήπως σάς πείραζε

Το ζήτημα όπως το καταπιστήκατε, των άδυνάτων να το λύσετε. Αφτό εζητήσαμε και δεν έπρεπε να σάς κακοφανεί.

Εμάς βλέπετε το φέριμο σας δε μας πρόσβαλε. Μόνο που το βρήκαμε κάπως άνελευθερον από άνθρωπον που αγαπά την έλευθεράν και μικτήν μάλιστα. Τι πείραζε να άναμιχθώμεν κ' έμεις λιγάκι; άφου μάλιστα εκηρύξατε ότι δεν διεκδικείτε άπο κλεισιτικότητα εις την όριστικήν λύσιν... ως τόσο την παραμικρή κάκια δε θα σάς βαστάζομε κ' ή συνδρομή μας συνδρομή

Ταπεινότητα: ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΦΩΤΗΣ Κουταλιανοί

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

—Φ.βούμαι, Κώστα, πώς κάτι έχεις, έχασες τή λεβεντιά σου... —'Εγώ; Ποτές δεν είμουνα καλύτερα... δυνατός σαν τάβρος. Πώς σου φάνηκε; —Γιατί σαν πρωτοπαντρεφτήκαμε με κρατούσες τρεις ώρες στα γόνάτιά σου, και τώρα δε μπορείς να κρατήσης το μωρό μιά στιγμή.

Ο μακαρίτης Μοσχάκης είχε μεγάλη εύγλωττία μιά μέρα. Εηγούσε την παραβολή του άσωτου, κι όταν ήρθε στο μόνον το σιτευτό, έκραξε μ' άκράτητο ένθουσιασμό: «Ναι, άδελφοί, ήν έτοιμος ο πατήρ να θύση τον μόσχον τον σιτευτόν, ήγουν ούχι μόσχον σιτευτόν άνάρθρως, ούχι σιτευτόν ολονθήποτε, άλλ' εκείνον τον μόσχον, αλλά το προσφιλές εκείνο μοσχάριον τον εν τω οικω διαιτώμενον επί έτη και έτη»

Μαλλιάρος. Γιατί μιάζει ο Χατζίδανικς με μωρό, ξέρεις; Σπανός. Γιατί; Δεν ξέρω. Μαλλιάρος. Γιατί κι' οι δύο δεν είναι μαλλιάροι. Σπανός. Και συ ξέρεις τι διαφέρει ο Χατζίδανικς από μωρό; Μαλλιάρος. Δεν ξέρω... Ίσως δε διαφέρει. Σπανός. Να σου πω εγώ τι διαφέρει. Το μωρό δεν έχει δόντια, κι' ο Χατζίδανικς έχει και δαγκάνει! Μαλλιάρος. Δόντια, λέει, έχει; Και που ζεις του λόγου σου; Δεν ξέρεις πώς τα δόντια του τάβραλε ο Πάλλης ένα ένα;

Αγαπητέ «Νουμά», Αυτά τα δυο Σονέττα τα είχα γράψει ως είδος πρ ο α ν ά κ ρ ο υ σ μ α στα μικρά τραγουδάκια που φιλοξένησες. Άφου είχες την καλωσύνη να μου τα τυπώσης όλα, σου δίνω τώρα και τή προανάκρουσμα, κι' ως είναι στο τέλος. Άς σου πω κ' ένα άλλο, τώρα που το φέρνει ο λόγος. Τα τραγουδάκια εκείνα τα είχα γράψει με τήν έλπίδα πως ίσως, ένα ή δυο τουλάχιστο, κριθούν αρκετά ύποφερτά για να τουιστούν από κανένα μουσικό μας. Ός τήν ώρα όμως δεν τον άκουσα το σκοπό τους!

Δικός σου Α. Ε.

Τα μύρια άστέρια τουράνου σαν ταξιδεύουν Μές στους αιθέρες, φώς σταλαματιές ραντίζουν, Που άγγέλοι φτερουγίζουνε και τις μαζεύουν Και στίς ψυχής τα βαθιά τις θησαυρίζουν.

Γι' αυτό τα δυο σου μάτια να με γλυκοδούνε Με άμείλιτο άναγαλλιασμα, χρυσή Σμυρνιά μου, Ζωή καινούρια θεϊκιά με παρεχούνε, Άφήνοντας πλημύρα στην καρδιά μου.

Και τότε στα τρεμάμενά μου χέρια πιάνω Τή λύρα που ή Άγάπη τή μαγεύει άκόμα, Και λέω, ως ξαναθυή ο σκοπός της πριν πεθάνω, Κι' ως γίνη χαμογέλιο στο γλυκό σου στόμα.

Άς σου το πη πως είσαι κι από ούράνιο άστέρι Πιο λαμπερή, γιατί άλλο έσύ δεν έχεις ταίρι.

Μές στίς ζωής μου πρωτοφάνηκες το βράδυ, Καθώς στοχάζουμουν τή νύχτα την αλώνια, Και παραμέρισε ή άχνιά και το σκοτάδι, Κι άλοσμονήθηκαν τάνθρωποφάγα χρόνια.

Τα δίχτια σουπλεχνε ή χρυσή τριγύρω Νιότη, Τα δίχτια που από την καρδιά τις κόρες πιάνουν, Μα έσύ, που άγνάντεψες μέσ στην ψυχή μου πρώτη Νιάτα που δεν μπορούν οι χρόνοι να μαράνουν,

Τα πλάνα μάγια άψήφισες του ψεύτη κόσμου, Κ' ήρθες νάκούσης το μοναχικό τάνδονι, Τι άλλο να σου ψάλλω βλέποντάς σε, φώς μου, Τι άλλο που αντίλαλουν κατόπι οι χρόνοι,

Παρά πως είσαι κι από ούράνιο έσύ άστέρι Πιο λαμπερή, γιατί άλλο έσύ δεν έχεις ταίρι;

A. Ε.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ

Δεν καταλαβα τι άνάγκασε τον κ. Κούσουλα να μαζώξη σε βιβλίο τ' άρθρα που δημοσιέυσε στην 'Εσπερινή. Έτσι σκόρπια θα περνούσαν, όπως και πέρασαν, όλως άπαρατήρητα. Και θα ήτανε αυτό μεγάλο κέρδος για τον συγγραφέα που είναι και φιλόλογος που και γι' αυτό τα λόγια του έπρεπε να ταν πιο μετονημένα. Άν πιστέψουμε στον πρόλογο του βιβλίου του πως άλλοι τον παρακινήσανε να γίνη από άρθρογράφος συγγραφέας, τότε θα πη πως ο κ. Κούσουλας πρέπει να είναι πολύ άτυχος στους φίλους του και να παρακαλιέται άλλοτε στο Θεό να τον γλυτώη από τις συμβουλές των φίλων του. Πολλά πράγματα να πη κανένας για το βιβλίο αυτό δεν είναι άνάγκη. Ούτε

άπάντηση ούτε κρίση χρειάζεται. Τίποτε νέο, έξεν από κάτι χοντράδες, άταίριαστες σε στόμα δασκαλου, δεν μας είπε, κι' όσα είπε μ' ένα τρόπο καθαρά στρατιωτικό, σταθήκανε τόσο μπόσικα που για όσους ξέρουνε να διαβαζούνε ο κ. Κούσουλας για πολύν καιρό πρέπει να βουβαθή όσο να ξεχαστούνε τα γραφόμενά του.

Ο συγγραφέας του βιβλίου αυτού που θ' άφήση έποχή στη φιλολογία μας, είναι και έφεδρος άξιωματικός. Άς κρατήση τον τίτλο αυτό που τόσο καλά ταιριάζει στο μπόι του και στη φωνή του κι' άς άφήση τον τίτλο του γλωσσολόγου που τίποτα δε θα του προσθήση στη δόξα του τή φιλολογική, ένφ από το άλλο μέρος μπορεί και να τον βλάψη σαν άποφασίζη τόσο άσυλλόγιστα να καταπιάνεται ύπόθεσης που χρειάζονται κάπως εύγενικώτερα δάκτυλα για να μη στραπατσαραιστούνε. Γλωσσολόγος δεν γίνεται κανένας στίς άπαγευματινές έφημερίδες την ώρα που βιάζονται να κλείσουν το φύλλο τους. Πρώτα άπ' όλα χρειάζονται ειδικές σπουδές και κάποια ιδιαίτερη προδιάθεση του μυαλού που δεν φαίνεται να τήν έχη ο κ. Κούσουλας, για τον όποιον μιιά γνώμη για το γλωσσικό ζήτημα δεν του φαίνεται δυσκολώτερη από ένα στρατιωτικό παράγγελμα. Και μäs φαίνεται πως ο κ. Κούσουλας δεν έχει διόλου καθαρή αντίληψη του ζητήματος και φοβούμαστε πως τις γλωσσολογικές γνώσές του τις άπόχτησε όχι στο Πανεπιστήμιο αλλά διαβαζόντας έφημερίδες σε κανένα δημοσιογραφικό γραφείο.

Γιατί τι να πη κανείς με τον άνθρωπο αυτό που στο έξώφυλλο γράφει πως «ή λαλούμενη γλώσσα είναι τέκνον τής αρχαίας και καθ' ύλην και τ' ειδοσν και έπειτα την γλώσσα αυτή, τή δημοτική δηλαδή, που τήν θελει παιδί τής αρχαίας, τήν διομαζεί χυδαία και βάρβαρη; Στέκονται τέτοιες μπουσικαδες σε στόμα φιλόλογου; Η όταν λέη ή λαλούμενη γλώσσα διετήρησε τα πλεϊστα και μέγιστα στοιχεία εκ τής αρχαίας» συλλογιέται κανείς πως δεν μπορεί να ναι για πέταμα τέτοια γλώσσα που τα περισσότερα και μεγαλύτερα στοιχεία της τα έχει από την αρχαία παρμένα. Ο κ. Κούσουλας χωρίς άλλο δεν θα έχη σε τάξη τις άπόδειξες των γλωσσολογικών του σπουδών, και καλά θα κάνη να παρατήση τή γλώσσα και να βγάζη λόγους στο σύνδεσμο των Έφედρων.

Γιατί επί τέλους αυτή ή μαρία να καταπιάνονται όλοι με το γλωσσικό ζήτημα; Στο ζήτημα αυτό πάντα θα μäs στραβώνει ο ψεύτικος πατριωτισμός. Γλώσσα και πατριωτισμός για τους Έλληνες είναι ένωμένα. Ο πατριωτισμός ύποθέτει αρχαία γλώσσα για τους νεώτερος Έλληνες, άλλωτίως δεν γίνεται. Τήν πλάνην αυτή τήν γέννησαν τα σχολεία, τήν καλλιέργησαν οι δασκαλοι, τήν τρέφει ο τύπος που άντι να φροντήση ν' ανοίξη τα μάτια του κόσμου, του κολακεύει όλες τις άδυναμίες, κυνηγάει τα γούστα του για τήν πεντάρα, σαν να είναι ή ταπεινότερα βιομηχανική επιχείρηση.

Άν είχαμε έφημερίδες—για το σύνολο μιλάμε— άν οι έφημερίδες μας δεν έβαζαν τον κ. Κούσουλα να γράφη γλωσσολογικά άρθρα, θα νοιώθαμε τι θα πη άληθινός πατριωτισμός και τι έχει να κάνη ο πατριωτισμός με τήν γλώσσα, θα νοιώθαμε άκόμα πως δεν είναι ντροπή να μιλάμε τή γλώσσα μας, γλώσσα που τή θάυμαζούνε και τήν μελετάνε οι ξένοι, και δεν θα βρίσκονταν χτίστες να βεβαιώσουνε τον κ. Κούσουλα πως νοιώθουνε τή γλώσσα των έφημερίδων από μιιά κουτή επίδειξά για να φανούνε γραμματισμένοι.

Με τή γλώσσα έγινε και γίνεται ό,τι και με τήν έθνική φορεσιά. Άλλάξαμε τήν έθνική φορεσιά που είναι ώμορφότερη και ύγιεινότερη για να γείνομε Εύρωπαίοι και ως μäs πνίγουνε τα ψηλά φωκώλα και